

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
2. นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการดำเนินงาน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำข้อมูลไปวางแผน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวดจังหวัดบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ ทั่วไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 105 คน จำแนกเป็น นักวิชาการศึกษา จำนวน 35 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 70 คน (สำนักงานท้องถิ่น อำเภอบ้านกรวด : 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากร โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักวิชาการศึกษา จำนวน 31 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 59 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 90 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก

2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักวิชาการศึกษา จำนวน 31 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 59 คน

2.3 ทำการสุ่มทั้ง 2 กลุ่ม ให้กระจายไปตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือ เมื่อได้เครื่องมือฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์แล้ว จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับ นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ ครอนบาค ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .9353 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์จากนักวิชาการศึกษาได้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม ในกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนดผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามครบทั้งหมด ผลปรากฏว่าเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้และเป็นฉบับสมบูรณ์ 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับ

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละ' ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ ประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้

นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพิ่มเติมว่าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาเด็ก การเข้ามาบริหารจัดการดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่จริงจัง และต่อเนื่อง ผู้ดูแลเด็กจบการศึกษาวุฒิไม่ตรงกับสายงาน ขาดประสบการณ์ และความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร ขาดการสนับสนุนงบประมาณอาคารสถานที่แคบ ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครอง หมู่บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก พบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภายหลังที่รัฐบาลได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้รับการถ่ายโอนหน่วยงานให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาด้านปฐมวัยหรือที่เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการที่จะบริหารจัดการงานด้านการศึกษาก่อนหน้านี้ขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งสามารถจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนที่รับบริการ จึงได้มีนโยบายพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยได้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งได้มีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ใน

ความรับผิดชอบ ได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร รวมทั้งงบประมาณ ในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อสื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงซ่อมแซม อาคารสถานที่ เครื่องเล่นสนาม การพัฒนาและส่งเสริมเสริมสวัสดิการของบุคลากรผู้ดูแลเด็ก แต่ งบประมาณที่จัดสรรให้อาจไม่เพียงพอ ต่อการดำเนินงานได้ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภัญญา จินเกิด (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น พบว่า มีปัญหาในการดำเนินงานๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นยังมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยและมิใช่ นโยบายที่ยังไม่ชัดเจนในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอัมพร มณีนิยม (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาบริเวณสถานที่คับแคบ ห้องเรียนไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษา และผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อปัญหา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก มีความสอดคล้องกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีพันธกิจที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กที่เข้ารับการศึกษาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เรียนรู้อย่างมีความสุขและเติบโตอย่างมีคุณภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. ม.ป.ป : 1-4) ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก จึง

ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ สะเกษ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าอาวาสและครูที่เลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์ เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสุข วัชรพงษ์เกษม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการ 6 ด้าน ในการพัฒนาเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีความต้องการระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ส่วนอีก 3 ด้านมีความต้องการในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่วนข้อเสนอแนะด้านความต้องการ คือ ต้องการให้มีบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กทุกคน ต้องการให้เด็กได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ต้องการให้ครูที่เลี้ยงมีความตั้งใจและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จัดประสบการณ์แก่เด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กและต้องการให้ชุมชนให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทุกภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รำเพย แดงประไพ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ 3 อันดับแรก คือ การบริการด้านโภชนาการ ด้านบุคลากร และด้านสุขภาพ ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองโดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้น จำแนกตามอายุและรายได้ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มี

วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากหน่วยงานต้นสังกัดและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเอกสารประกอบหรือหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ จึงทำให้นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญผา สุขภาคกิจ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารน้อยกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารมาก ผู้บริหารทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร และการจัดสรรงบประมาณให้ยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังน้อย ไม่เพียงพอในการดำเนินงานจัดกิจกรรมภายในศูนย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารท้องถิ่นบางคน ยังขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานด้าน

การศึกษาของเด็กปฐมวัย มองข้ามความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก และให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าที่จะพัฒนาคน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข (2546:2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กไว้ว่า การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา และ โดยเฉพาะช่วงปฐมวัยถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า มีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การลงทุนพัฒนาเด็กตั้งแต่ต้น เป็นการลงทุนที่น้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่ตามแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นเพราะความไม่มีคุณภาพของประชากร ในสังคม ส่วนในด้านงบประมาณที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดสรรและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็น้อย ทำให้ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการนั้น อาจเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 หลายหลายด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน อาทิ การจัดให้มีหรือบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ส่งเสริม การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 66 -177) จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาก ดังนั้นจึงอาจทำให้การจัดสรรและสนับสนุนด้านงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะต้องนำงบประมาณไปบริหารในด้านอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติ พุ่มพวง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาอัมพร มณีเนียม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาได้แก่ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา สมสวนจิต (2545 : 54 - 55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า งานด้านงบประมาณมีปัญหาอุปสรรค คือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ

4.2 ด้านบุคลากร จากการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ดูแลเด็ก

เล็กที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางคน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร และการผลิตสื่อ สำหรับการเรียนการสอน หรืองานธุรการที่เกี่ยวกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ครูผู้สอนบางคนไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาปฐมวัยโดยตรง อาจเป็นผู้ที่จบสาขาวิชาอื่น ๆ และมีใบประกอบวิชาชีพครู หรือการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการเข้ามาทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่ง ขาดแคลนบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจเนื่องมาจากงบประมาณในการจ้างบุคลากรครูยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก อีกทั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ตระหนักในความสำคัญของการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ส่งผลให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังขาดความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญในระบบการทำงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ พลรักษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์และทักษะในการทำงาน จึงต้องเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติ พุ่มพวง (25549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละเขตพื้นที่ มีความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ส่วนปัญหาอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มผู้ช่วยครูดูแลเด็กมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ คณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่การบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่าสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ด้านครูที่เลี้ยงหรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณสื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองมี

น้อยเกินไป ผู้ปกครองใช้เวลาดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย

4.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ส่วนใหญ่อาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร มีบริเวณคับแคบ ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก พื้นที่ใช้สอยยังไม่ได้จัดสรรเป็นสัดส่วน ห้องน้ำ ห้องสุขา ยังไม่สะอาดหรือถูกสุขลักษณะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม ต่อเติมอาคารหรือสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ให้มีพื้นที่กว้างขวางกว่าเดิม และยังขาดแคลนบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของอาคารเรียนเป็นประจำ สม่าเสมอ รวมทั้งจำนวนเด็กในแต่ละศูนย์ก็มีค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากต่อการดูแลและควบคุมดูแลรักษาบริเวณโดยรอบของอาคารเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีเนียม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ บริเวณสถานที่คับแคบ ห้องเรียนน้อย สนามเด็กเล่นคับแคบมีเครื่องเล่นน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา สวนสมจิต (2547 : 4 - 55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพินา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านอาคารสถานที่มีปัญหาอุปสรรค คือการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไม่เป็นระบบ ไม่มีอาคารเรียนเป็นเอกเทศ และห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาดและไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร ทวีโคตร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงาน 4 ด้านของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญที่พบคือ อาคารเรียนคับแคบและปริมาณสื่อการสอนไม่เพียงพอ ส่วนด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาสำคัญคือ ครูที่เลี้ยงที่บรรจุใหม่ไม่เข้าใจระเบียบปฏิบัติ

4.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ว่า ผู้ดูแลเด็กบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร และการผลิตสื่อ สำหรับการเรียนการสอน ส่งผลให้ผลของการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาหลายอย่าง เช่น ครูผู้สอนบางคนไม่ได้จบการศึกษาวิชาปฐมวัยโดยตรง ขาดประสบการณ์ด้านการดูแลเด็กเล็ก บุคลากรมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก องค์การขาดการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในการเข้าร่วมอบรมและพัฒนาตนเองด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนของเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานค่อนข้างมาก ผนวกกับผู้บริหารท้องถิ่นบางคนยังไม่เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาด้านนี้เท่าที่ควร อีกทั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับจากส่วนกลางในแต่ละปีก็ไม่เท่ากัน ซึ่งส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณสู่การพัฒนางานในแต่ละด้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบ ซึ่งหมายถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย ทำให้ผู้บริหารองค์กรยังไม่สามารถที่จะดูแลการบริหารจัดการงานในส่วนนี้ได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ พลรักษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์และทักษะในการทำงาน จึงต้องเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาคูงานเพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์ ศรีรักษา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ของอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครูที่เลี้ยงขาดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก และได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดส่งเอกสารหลักสูตรให้ไปเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน ครูที่เลี้ยงควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามตาราง เพื่อให้เด็กได้รับพัฒนาการครบทุกด้าน และให้มีहारอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูที่เลี้ยงก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่น ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาด้านการศึกษา ปฐมวัย มองข้ามความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก และให้ความสำคัญในการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานมากกว่าที่จะพัฒนาคน และการจัดสรรงบประมาณไปในเรื่องที่เร่งด่วนและจำเป็นมากกว่า

4.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอัมพร มณีเนียม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ได้แก่ มีการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนน้อย และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และส่วนใหญ่

มีความต้องการให้ชุมชนให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งการให้การสนับสนุน ช่วยบริจาคสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแลช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียน

4.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ การประสานงานด้านต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรเดียวกัน ต่างองค์กรและผู้ปกครอง รวมทั้งการดำเนินงานในด้านต่างๆ ตามกระบวนการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และนำมาปรับปรุง (PDCA) ยังไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การอบรมหรือประสานงานเครือข่ายบางครั้งล่าช้าและได้รับข้อมูลไม่ชัดเจน การปฏิบัติงานไม่ทันตามกำหนดเวลา ไม่มีการประชุมเครือข่าย บางแห่งไม่มีเครือข่ายในการพัฒนาเครือข่าย (มีเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีเครือข่ายร่วมพัฒนา) หรือบางแห่งศูนย์ห่างไกลและขาดการร่วมมือในการประสานงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในบางแห่งยังขาดประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ ทองสีดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชนอยู่ในระดับกลาง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการสนับสนุนจากหน่วยงานชุมชน สามารถร่วมกันทำงานได้ คิดเป็นร้อยละ 40.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองเด็กมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแลช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาครูที่เลี้ยงหรือครูสอน ด้วยการให้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรม รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะและรับรู้ข่าวสารในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ รักษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบปัญหาทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารศูนย์ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และส่วนใหญ่ขาดลักษณะการทำงานเป็นทีม ผู้ดูแลเด็กขาด

ประสบการณ์และทักษะในการทำงาน ส่วนปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ มีงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและได้รับการสนับสนุนจากทางราชการน้อยเกินไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮากานเน (Hakanen. 1975 : 6004-A) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและกลุ่มนักวิชาการศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในรัฐเซาท์ดาโกตา พบว่า ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียนและการศึกษา โดยได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น การขาดข้อมูล ข่าวสาร และการติดต่อภายในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองขาดความสัมพันธ์กันภายในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่าปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาลดน้อยลง ผู้วิจัยจึงสรุปสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไขดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดสรรงบประมาณให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง และสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งในด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน เครื่องเล่นสนาม อุปกรณ์สำนักงาน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณในด้านอื่น ๆ ด้วย

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า อาคารเรียนยังไม่มี ความเหมาะสมในการเป็นสถานที่การจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย อาคารเรียนมีความคับแคบ ไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม และพื้นที่การใช้สอยยังไม่ได้จัดเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างอาคารเรียนให้เพียงพอ หรือปรับปรุงซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม ให้มี

พื้นที่ใช้สอยและพื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ร่มรื่น น่าอยู่และเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนและประการสำคัญควรจัดหาเครื่องเล่นสนามให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอย่างเพียงพอ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้อง เหมาะสมกับวัย

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การผลิตสื่อการเรียนการสอน หลักการดูแลเด็กที่ถูกต้อง เหมาะสม การพัฒนาความรู้ในการดูแลเด็กให้ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง หรือส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยศึกษาต่อให้ตรงกับสาขางาน เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ หรือองค์กรเอกชนเข้ามาประเมินคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ทุกแห่ง

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการพัฒนา ศูนย์ เด็ก และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้ง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอนาคตและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกสองเดือน หรืออย่างน้อยปีการศึกษาละ สองครั้ง เป็นต้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเองควรจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือการศึกษาปฐมวัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองทั้งในเรื่องการดูแลเด็กและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหาร เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อหาช่องว่างระหว่างการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นและการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University